

EURÓPAI PARLAMENT

2009 - 2014

Plenárisülés-dokumentum

7.5.2012

B7-2012/0000

ÁLLÁSFOGLALÁSRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

benyújtva a Bizottság alelnöke/az Unió külügyi és biztonságpolitikai
főképviseelője, a Tanács és a Bizottság nyilatkozatait követően

az eljárási szabályzat 110. cikkének (2) bekezdése alapján

az ENSZ fegyverkereskedelmi szerződéséről (ATT) folyó tárgyalásokról
(2012/0000(RSP))

Anneli Jäätteenmäki
a Külügyi Bizottság nevében

RE\900863HU.doc

PE488.028v01-00

HU

Egyesülve a sokféleségben

HU

B7-2012/0000

Az Európai Parlament állásfoglalása az ENSZ fegyverkereskedelmi szerződéséről (ATT) folyó tárgyalásokról (2012/0000(RSP))

Az Európai Parlament,

- tekintettel a fegyverkereskedelmi szerződéssel (ATT) foglalkozó, 2012. július 2. és 27. között New Yorkban tartandó ENSZ-konferenciára,
 - tekintettel a Tanács 2010. június 14-i 2010/336/KKBP határozatára, illetve a fegyverkereskedelmi szerződés támogatásának céljával végzett uniós tevékenységekről szóló korábbi tanácsi határozatokra¹,
 - tekintettel a katonai technológia és felszerelések kivitelének ellenőrzésére vonatkozó közös szabályok meghatározásáról szóló 2008/944/KKBP közös európai uniós álláspontra²,
 - tekintettel 2007. június 21-i állásfoglalására³, melyben olyan fegyverkereskedelmi szerződésre hív fel, amely előírja a hagyományos fegyverek exportjára, importjára és értékesítésére vonatkozó közös nemzetközi szabályokat,
 - tekintettel az ENSZ főtitkárának a fegyverkereskedelmi szerződés elemeiről szóló álláspont kifejtésére irányuló kérelmére adott uniós válaszokra,
 - tekintettel a globális civil társadalom által folytatott fegyverzetellenőrzési kampányra,
 - tekintettel a Lisszaboni Szerződés 34. cikkére,
 - tekintettel eljárási szabályzata 110. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel nem létezik a hagyományos fegyverek átadásának szabályozására vonatkozó, jogilag kötelező érvényű globális szerződés;
- B. mivel a 2012-ben tárgyalandó fegyverkereskedelmi szerződésnek egyértelmű és kötelező, a legmagasabb szintű nemzetközi standardoknak megfelelő, és a nemzetközi humanitárius joggal is összhangban álló rendelkezéseket kell tartalmaznia;
- C. mivel az egységes, koherens és következetes uniós megközelítés kulcsfontosságú egy ilyen szerződés globális szintű elfogadásához és tényleges végrehajtásához;
- D. mivel a fegyverkereskedelmi szerződésnek meg kell erősítenie az elszámoltathatóságot, végrehajtásának pedig nyitottnak és átláthatónak kell lennie;

¹ HL L 152., 2010.6.18., 14-20. o.

² HL L 335., 2008.12.13., 99-103. o.

³ Elfogadott szövegek, P6_TA(2007)0282

Az átláthatóság és az elszámoltathatóság kulcsfontosságú a szilárd fegyverkereskedelmi szerződéshez

1. megjegyzi, hogy a gazdasági és pénzügyi válság ellenére a globális export értéke tovább nőtt, és hogy az uniós tagállamok változatlanul az összes export hozzávetőleg 30%-át képviselik és a világ legnagyobb fegyvergyártói és -exportőrei között vannak¹; ezért hangsúlyozza, hogy az EU-nak felelőssége és érdeke a szabályozott és átláthatóbb, globális szintű fegyverkereskedelem kifejlesztése és az ahhoz való hozzájárulás;
2. tudomásul veszi a fegyveripar hozzájárulását a munkahelyteremtéshez és a gazdasági fejlődéshez; úgy véli azonban, hogy a szabályozatlan és átláthatatlan fegyverkereskedelem a fegyverekkel való felelőtlen kereskedelemhez vezet, szükségtelen emberi szenvedést okozott, táplálta a fegyveres konfliktust, az instabilitást, a terrortámadásokat és a korrupciót, valamint aláásta a jó kormányzást, a társadalmi-gazdasági fejlődést és a jogállamiság, az emberi jogok, illetve a nemzetközi humanitárius jog megsértéséhez vezetett;
3. ezért felszólít, hogy a nemzetközi fegyverkereskedelmi szerződésről szóló 2012. júliusi tárgyalások – a nagyobb átláthatóságon és elszámoltathatóságon keresztül – történelmi előrelépést jelentsenek a hagyományos fegyverek értékesítéséről, importjáról és exportjáról szóló határozatokra vonatkozó értékelésekhez a legmagasabb nemzetközi standardok és kritériumok kialakítása révén;
4. felhívja a nemzetközi közösséget, hogy demonstrálja a nemzetközi fegyverkereskedelem szabályozása iránti elkötelezettségét az eljárási szabályzat teljes körű felhasználásával egy olyan átfogó szövegről való megállapodás érdekében, amely valamennyi, a 2012. júliusi konferencián elfogadandó erőteljes szerződés szükséges fő kérdést lefedi;
5. felszólít a globális és átfogó ENSZ fegyverkereskedelmi szerződés gyors megtárgyalására, sürgős elfogadására és hatálybalépésére;

Hatály

6. úgy véli, hogy egy hatékony szerződésnek a hagyományos fegyverek kereskedelmének terén folyó tevékenységek széles skáláját le kell fednie, többek között az importot, az exportot, az értékesítést (beleértve az árutovábbítást és átrakodást), a külföldi licenc alapján történő gyártást, a készletgazdálkodást és valamennyi kapcsolódó szolgáltatást, beleértve a közvetítést, a szállítást és a finanszírozást;
7. úgy véli, hogy egy hatékony szerződésnek a hagyományos fegyverek kereskedelme minden aspektusát le kell fednie, többek között az államok közötti értékesítéseket, az államok és magánfelhasználók közötti értékesítéseket, a kereskedelmet, a lízingeket, valamint a kölcsönöket, az ajándékozásokat, a segély vagy az értékesítés bármely egyéb formáját;
8. úgy véli, hogy egy hatékony szerződésnek a hagyományos fegyverek legszélesebb skáláját

¹ A SIPRI (Stockholmi Nemzetközi Békekutató Intézet) trendjelző értékeiből származó adatok (US dollárban és 1990-es árakon kifejezve), amelyek az alábbi címen hozzáférhetőek:
http://www.sipri.org/databases/armstransfers/background/explanations2_default

is le kell fednie, úgy mint a kézi lőfegyvereket és könnyű fegyvereket és lőszerüket, a használatukkal kapcsolatos elemeket és technológiákat, az előállítás vagy a karbantartást akár katonai, akár egyéb biztonsági és igazságszolgáltatási célokra való felhasználás esetén;

Kritériumok és nemzetközi standardok

9. úgy véli, hogy az ATT hosszú távú sikere a kifogástalan standardok elfogadásától függ;
10. felszólít arra, hogy az ATT emlékeztesse a részes államokat arra, hogy a fegyverek importjára, exportjára és értékesítésére vonatkozó valamennyi határozatnak teljes mértékben tiszteletben kell tartania meglévő nemzetközi kötelezettségvállalásaikat, különösen a nemzetközi emberi jogok és a nemzetközi humanitárius jog tekintetében, valamint a szankciókat és a regionális szervezetekre vonatkozó fegyverembargót is magában foglaló ENSZ Alapokmányának és az ENSZ BT-nek megfelelően;
11. sürgeti az ENSZ tagállamait, hogy a döntéshozók útmutatására fogadjanak el (nemzetközi standardokként kidolgozandó) kiegészítő kritériumokat a fegyverek exportjáról, amelyeknek különösen a célország jó kormányzásáról, demokráciáról, a jogállamiságról, az emberi jogokról, a nonprolifercióról, a korrupció elleni harcról, a torzulás kockázatáról, az ország társadalmi-gazdasági fejlődésére gyakorolt hatásról, valamint a regionális béke és biztonság megőrzéséről szóló eredményeit kell magukban foglalniuk; véleménye szerint a korrupció ellen külön kritériumot kell kidolgozni a szerződésben;
12. felszólít e kritériumoknak a nemzeti kockázatértékelésekbe történő bevonására a döntéshozók számára történő útmutatás céljából;
13. felszólít e kritériumoknak a kockázatértékeléseket – mint a fegyverek kereskedelméről szóló határozatok alapjául – szolgáló közös működési iránymutatások formájában történő kidolgozására;

Végrehajtás és jelentéstételi intézkedések

14. hangsúlyozza az ATT hatékony és hiteles végrehajtásának fontosságát, kiemelve az elszámoltathatóságot, az átláthatóságot és a részes államok felelősségét;
15. úgy véli, hogy egy szilárd ATT-nek olyan rendelkezéseket és referenciaértékeket kell magában foglalnia, melyek arra kötelezik a részes államokat, hogy fogadjanak el nemzeti jogszabályokat és állítsanak fel egy nemzeti hatóságot a szerződés hatálya alá tartozó valamennyi tétel értékesítésének ellenőrzésére, a jogszabályok, illetve azok megsértése esetén alkalmazandó szankciók végrehajtására, valamint a jelentéstételi és végrehajtási követelmények teljesítésére;
16. úgy véli, hogy a szerződés hatékony végrehajtása az átláthatóságtól, valamint a fegyverek exportjától, importjáról és értékesítéséről szóló határozatokkal kapcsolatos információk és bevált gyakorlatok részes államok közötti cseréjének előmozdításától függ;
17. úgy véli, hogy az ENSZ hagyományos fegyverekről szóló, kialakulóban lévő nyilvántartása megkönnyíti majd ezen átláthatóság és információcsere létrejöttét, és

felszólít a nyilvántartás további fegyverkategóriákra – mint a kézi lőfegyverekre, könnyű fegyverekre és lőszerreikre – történő kiterjesztésére;

18. ezért felszólít, hogy az ATT foglalja magába a részes államok rendszeres jelentéstételét a fegyverértékesítésről szóló határozatokról – többek között az értékesítésre engedélyezett felszerelések típusáról, összegéről és az átvevőkről szóló információkról –, valamint a szerződés teljes és valamennyi rendelkezésére kiterjedő végrehajtásáról;
19. felszólít egy célorientált ATT végrehajtási és támogató egység létrehozására, amely feladatköre magában foglalná a részes államok jelentéseinek összegyűjtését és elemzését, illetve felszólítja az ENSZ főtitkárát egy, a szerződés működési rendelkezéseinek megerősítésére vonatkozó további javaslatokat tartalmazó éves jelentés kiadására;
20. felszólít valamennyi ilyen jelentés nyilvánosságra hozatalára;
21. felszólít a részes államok éves közgyűlésére és ötévente felülvizsgálati konferencia megszervezésére, amelyen ösztönöznék a civil társadalmi szervezetek részvételét;
22. úgy véli, hogy az ATT hosszú távú sikere az exportáló és importáló országokbeli teljes átláthatóságtól és a polgárok és a civil társadalmi szervezetek felé történő elszámoltathatóságtól függ; ezért felszólít szilárd átláthatósági mechanizmusok felállítására, amelyek magukban foglalják az éves jelentéstételt a parlamentek, a civil társadalom és a nagyközönség szerepének erősítése érdekében, hogy elszámoltathassák kormányait a fegyverek exportjáról, importjáról és értékesítéséről hozott határozataikért;
23. úgy véli, hogy a fegyverkereskedelmi szerződés szerinti kötelezettségvállalásaik végrehajtásához támogatást kérő részes államok részére biztosítani kell a szükséges támogatást és technikai segítségnyújtást; felhívja az Európai Uniót, hogy folytassa tevékenységeit a segítségnyújtás terén, és fokozza támogatását többek között a jogalkotási segítségnyújtás, az intézményfejlesztés, az adminisztratív támogatás terén, valamint a szállás-ellenőrzési rendszerben részt vevő valamennyi testületben – például a civil társadalmi szervezetekben és a parlamentekben – a nemzeti szakértelem megerősítésének támogatása terén;

Az EU és az EP szerepe

24. elismeri az EU és tagállamai koherens és következetes szerepét a fegyverkereskedelmi szerződés kialakítását célzó nemzetközi folyamat támogatásában; felszólít az elkötelezettség és a támogatás folytatására a konferencia során, többek között a júliusi konferenciához vezető legmagasabb politikai szinten tett lépésekkel és csúcstalálkozókkal, valamint a ratifikálás és a végrehajtási folyamat alatt;
25. úgy véli, hogy az ENSZ főtitkárának a fegyverkereskedelmi szerződés elemeiről szóló álláspont kifejtésére irányuló kérelmére adott uniós válaszok megfelelő alapot képviselnek az uniós tagállamok összehangolt fellépésére a nemzetközi ATT-konferencián; felszólítja a tagállamokat, hogy a Lisszaboni Szerződésben vállalt kötelezettségvállalásukkal összhangban a konferencián tartsák fenn az ENSZ főtitkárának szóló válaszban ismertetett uniós álláspontot egy ambiciózus eredmény és egy szilárd fegyverkereskedelmi szerződés

biztosítása érdekében;

26. üdvözli a főképviselőnek/alelnöknek a Lisszaboni Szerződés 34. cikke (1) bekezdésének megfelelően tett nyilatkozatára, hogy a Parlamenttel a konferencia előtt ismerteti az uniós álláspontot; kifejezi azon szándékát, hogy küldöttséget küld a tárgyalások nyomán követésére és az uniós képviselet koherenciájának és következetességének értékelésére;
27. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Bizottság alelnöke/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője, a Tanács, a Bizottság, az ENSZ és tagállamok parlamentjei részére.